

T R Z E Ż W O Ś Ć

MIESIĘCZNIK ILUSTROWANY, POŚWIĘCONY SPRAWIE WALKI
Z ALKOHOLIZMEM I INNEMI NARKOMANJAMI,
ORGAN POLSKIEGO T-WA WALKI Z ALKOHOLIZMEM

„T R Z E Ż W O Ś Ć“,

POLSKIEGO KOMITETU DO SPRAW NARKOTYKÓW
I ZAPOBIEGANIA NARKOMANJI,
ABSTYNENCKIEJ LIGI KOLEJOWCÓW,
KOŁA LEKARZY ABSTYNENTÓW

i WILEŃSKIEGO TOWARZYSTWA WALKI Z ALKOHOLIZMEM
I INNYMI NAŁOGAMI „MENS“.

Pod redakcją JANA SZYMAŃSKIEGO.

R o c z n i k   X I I

z a   r o k   1937

Biblioteka Jagiellońska

1002421551

W   A   R   S   Z   A   W   A

1 9 3 8

A R T Y K U Ł Y

(Liczby w nawiasach oznaczają Nr. Nr. pisma).

	<i>Str.</i>
BIELAWSKI OSKAR dr. — O wytyczne walki z alkoholizmem w Polsce. (4—5)	138
BIERNACKI STANISŁAW. — Karczma na rozdrożu. (11—12)	653
CHODŹKO WITOLD dr. — Wino, jako czynnik chorób psychicznych. (1—3)	1
— Stulecie zorganizowanej walki z alkoholizmem w Polsce. (11—12) ...	641
CZERWIŃSKI STANISŁAW. — Kartka z kroniki sądowej. (1—3)	5
— Profilaktyka przeciwp przestępcza i akcja przeciwalkoholowa. (4—5) ...	121
— Statystyka kryminalna, a geneza przestępczości na tle alkoholizmu. (11—12)	646
HRUZEWICZ - NECZAJ JAROSŁAW dr. — Alkoholizm wśród dzieci szkół powszechnych ujęty liczbowo. (1—3)	24
— Alkoholizm i eterizm wśród dzieci szkół powszechnych. (6)	282
— Lecznictwo nałogowców. (8)	511
HRYNIEWICZ ZYGMUNT prof. — Nie dawać dzieciom alkoholu! (11—12)	675
IŻYCKI ALEKSANDER. — Rzeczy aktualne. (1 — 3)	22
— Co robić. (4 — 5)	148
— Wpływ lekarza abstynenta na społeczeństwo. (6)	300
— Współpraca władzy ze społeczeństwem i społeczeństwa z władzą. (7) ...	416
— Myśl ludzka. (8)	504
— Praca i odpoczynek. (11—12)	648
JAWORSKI JAN dr. — Walka z alkoholizmem na wsi. (4—5)	167
— Wiciowe wesele bez wódki. (9—10)	618
KALINOWSKI KAZIMIERZ. — Ocalmy młodzież. (4—5)	113
— Beznadziejność i entuzjazm. (9—10)	607
KRAKOWSKA NINA dr. — Żona alkoholika. (4—5)	155
KUROPATWIŃSKI ALEKSANDER dr. — O przyczynach małej popularności ideału abstynenckiego pośród lekarzy polskich, zwłaszcza pośród lekarzy młodego pokolenia. (4—5)	152
NELKEN JAN dr. — Alkohol jako smakołyk. (8)	543
NOCZNIKI TOMASZ. — Na progu nowej ery. (1—3)	16
— Alkohol i nożownictwo. (4—5)	130
— Wychowanie w trzeźwej rodzinie — wspomnienie z przeszłości. (7) ...	418
ORZĘCKI MICHAŁ prof. — Walka z alkoholizmem i opieka społeczna. (8) ..	499
PADACZ WŁADYSŁAW ks. dr. — Projekt Konwencji Międzynarodowej dotyczącej zwalczania alkoholizmu. (6)	289

PIEŃKOWSKI STEFAN K. prof. dr. — Dziecko jako zjawisko społeczne. (6)	273	Str.
SKIBA MIKOŁAJ. — Co głowa to rozum. (4—5)	179	
— Najnowsze dane statystyczne odnoszące się do zagadnienia alkoholizmu w Polsce. (6)	291	
SOKALÓWNA MARJA. — Usługa żeńska w barach i restauracjach. (1—3)	58	
SOPOĆKO MICHAŁ ks. dr. — Alkoholizm, a moralność. (4—5)	132	
SZULC GUSTAW doc. dr. — Alkoholizm w świetle współczesnej fizjologii. (7)	389	
SZYMAŃSKA NAŁĘCZ-OSTROWSKA HANNA. — Ze zjawisk literackich. (1—3, 4—5, 11—12)	29, 153,	659
— Kartka z dziejów walki z alkoholizmem we Francji i Georges Clemenceau. (7)	407	
— Książka, wczasy i sprawa alkoholizmu we Francji. (7)	433	
SZYMAŃSKI JAN. — W poszukiwaniu właściwych metod działania. (7)	401	
— Sport i alkoholizm. (7)	420	
— La lutte contre l'alcoolisme en Pologne. (8)	505	
WACH WŁADYSŁAW. — Z dziejów galicyjskiej ustawy przeciwalkoholowej roku 1877. (6, 7)	301,	450
— Królewskie i hetmańskie artykuły wojskowe w sprawie alkoholizmu. (8)	522	
WODZICZKO ADAM prof. dr. — Biologiczne podstawy rodziny. (4—5)	118	
ZAJĄCZKOWSKI HENRYK dr. — Lecznictwo alkoholików. (1—3)	9	

UTWORY LITERACKIE

BELZA WŁADYSŁAW. — Czasy saskie. (wiersz) (6)	318
BIENIN - BIELENIN. — Widziane i przeżyte — mały Władek. (nowela) (1—3)	49
GRADSTEINÓWNA LEONIA. — Tryumf artysty. (nowela) (9—10)	630
HERWICHOWA ZOFJA. — Domowe znicze. (nowela) (4—5)	208
HUZYK HENRYK. — Hejna i jego dzień. (nowela) (1—3)	60
— Alkoholik. (wiersz) (1—3)	99
KORZUCH PIOTR. — Alkoholowa noc. (Wiersz) (6)	326
KOZŁOWSKI JERZY. — Dym. (nowela) (6)	347
KRZEPKOWSKA NELA. — Biała trucizna. (nowela) (6)	347
— „Zalał robaka“ i „święta“. (wiersze) (4—5)	195
LIPIŃSKI KAZIMIERZ. — Farsa (nowela) (1—3)	90
LUXÓWNA ROMA. — Kogut. (nowela) (4—5)	222
— Obelga. (nowela) (6)	335
— Modelka. (nowela) (11—12)	677
MORI J. — Stopnie wdół. (nowela) (4, 5—6)	184,
— W sobotni wieczór. (nowela) (9—10)	625
NORMAN RYSZARD. — Leitmotiv. (fragment powieści) (4—5)	230
SZULC WACŁAW. — Bokser. (nowela) (7)	464
WOŹNIAKÓWNA MICHALINA. — Z życia. (nowela) (1—3)	93

WALKA Z ALKOHOLIZMEM W POLSCE

ABSTYNNENCKA LIGA KOLEJOWCÓW. (4—5)	248
KAKOWSKI ALEKSANDER Ks. Kardynał. — List pasterski o trzeźwości i abstynencji. (7)	422

KOŁACZEK WOJCIECH. — Przemówienie delegata Naczelnictwa Związku Harcerstwa Polskiego, na „Akademji Trzeźwości“ w dniu 21 lutego 1937 r. (4 — 5)	150
KOŁO LEKARZY ABSTYNENTÓW. (4—5)	246
KURS ALKOHOLOGJI WE LWOWIE. (4—5)	249
LETNIEWSKI PAWEŁ. — Odgłosy z terenu. (4—5)	220
PROGRAM ZJAZDU DELEGATÓW KÓŁ POLSKIEGO TOWARZYSTWA WALKI Z ALKOHOLIZMEM „TRZEŻWOŚĆ“, LEKARZY ABSTYNENTÓW, ORAZ DELEGATÓW POKREWNYCH ORGANIZACJI. (4—5) ...	247
PROTOKÓŁ POSIEDZENIA SEKCJI PRZECIWAŁKOHOLOWEJ PAŃSTWOWEJ NACZELNEJ RADY ZDROWIA W DN. 28 KWIETNIA 1937 r. (6)	319
SKIBA MIKOŁAJ. — Na rozstajnych drogach. (1—3)	80
— Walka z alkoholizmem wśród Ukraińców. (4—5)	228
STYPUŁKOWSKA ALEKSANDRA dr. — Koło Lekarzy Abstynentów przy Tow. „Trzeźwość“, (9—10)	615
SWÓJ. — List krakowski. (1—3, 6)	67, 344
ZAGADNIENIE ALKOHOLIZMU I WALKI Z NIM NA XV ZJEZDZIE LEKARZY I PRZYRODNIKÓW POLSKICH WE LWOWIE. (4—5)	244
ZJAZDY LEKARZY I PRZYRODNIKÓW POLSKICH WOBEC ZAGADNIENIA ALKOHOLIZMU. (6)	382

XXI MIĘDZYNARODOWY KONGRES PRZECIWAŁKOHOLOWY W WARSZAWIE (12-17. IX. 1937 R.)

i w ramach jego odbyte Zjazdy Specjalne.

CHODZKO WITOLD dr. — Na powitanie Kongresu. (8)	486
— Pour saluer le Congrès. (8)	487
— Zum Begrüss des Kongresses. (8)	488
GLASS JAKÓB. — Allocution au Congrès International antialcoolique protestant a Varsovie. (8)	496
— Przemówienie przeznaczone na I Międzynarodowy Ewangelicki Kongres Przeciwałkoholowy. (8)	497
KALINOWSKI KAZIMIERZ. — W przeddzień Kongresu. (8)	502
MIĘDZYNARODOWE KONGRESY PRZECIWAŁKOHOLOWE. (7)	475
MIĘDZYNARODOWY KONGRES PRZECIWAŁKOHOLOWY POD PROTEKTORATEM PANA PREZYDENTA R. P. W WARSZAWIE (12—17. IX. 1937 r.). (4—5, 7, 9—10)	243, 473, 577
PROGRAM XXI MIĘDZYNARODOWEGO KONGRESU PRZECIWAŁKOHOLOWEGO. (6)	370
SLOTEMAKER DE BRUINE J. R. — A propos du Congrès. (8)	481
— In Verbindung mit Kongress. (8)	482
— In connection with the congress. (8)	483
— Z powodu Kongresu. (8)	484
WIĄCEK WOJCIECH. — List do Komitetu Organizacyjnego XXI. Międzynarodowego Kongresu Przeciwałkoholowego w Warszawie. (8)	554

UCHWAŁY XXI MIĘDZYNARODOWEGO KONGRESU PRZECIWAŁKOHOLOWEGO. (9—10)	601
UCHWAŁY I MIĘDZYNARODOWEGO KATOLICKIEGO KONGRESU PRZECIWAŁKOHOLOWEGO. (9—10)	604
UCHWAŁY I MIĘDZYNARODOWEGO EWANGELICKIEGO KONGRESU PRZECIWAŁKOHOLOWEGO. (9—10)	606
UCHWAŁY I MIĘDZYNARODOWEJ KONFERENCJI KOBIET. (9—10)	606
ZALESKA ZOFJA. — Przed Kongresem Antyalkoholowym. (7)	478

WALKA Z ALKOHOLIZMEM ZAGRANICĄ

CZERWIŃSKI STANISŁAW. — Nowa ustawa przeciwalkoholowa w Chile i przyczynek do sprawy walki z alkoholizmem w Anglii. (9—10)	613
HERCOD R. dr. — Les tendances actuelles du mouvement antialcoolique. (8)	485
HÖK PETER. — Szwedzki ruch przeciwalkoholowy i jego historia. (11—12)	684
MEULEN VAN DER P. — Die Niederländische Nüchternheitsbewegung. (8)	489
— Le mouvement antialcoolique aux Pays Bas. (8)	491
— The temperance movement in the Netherlands. (8)	493
— Ruch antyalkoholowy w Holandji. (8)	494
PRZEGLĄD ZAGRANICZNY. — przez H. N. O. S. (4—5, 6)	235, 378
S. M. — Królewsko-Belgijska Akademia Medycyny i Ustawa Przeciwalkoholowa. (7)	446

NARKOMANJE I ICH ZWALCZANIE

SOKALÓWNA MARJA. — Z frontu walki z narkomanjami. (1 — 3, 6, 11 — 12)	100, 343, 688
— Przenyt narkotyków. (7)	470
— Należy rozumieć Chiny. (4—5)	205
— Jak zapobiegać narkomanjom. (9—10)	623

OCENY I SPRAWOZDANIA

ORZĘCKI MICHAŁ prof. — Moda w życiu duchowym. (Z powodu ukazania się książki „Z Dziejów Obyczaju w Polsce“ p. Hanny Nałęcz-Ostrowskiej Szymbalskiej). (1 — 3)	19
SOKALÓWNA MARJA. — „Wodzwrocie Europy“. (4—5)	221

NEKTARY - NAPOJE BEZALKOHOLOWE

IŻYCKI ALEKSANDER. — Płynny owoc — wino bezalkoholowe. (9—10)	622
MACIESZA ALEKSANDER dr. — List otwarty w sprawie napojów bezalkoholowych na przyjęciach. (8)	553
SKIBA MIKOŁAJ. — Jeszcze nektary. (6)	351

RYSUNKI I WYKRESY

	<i>Str.</i>
LIPiŃSKI ERYK. — Trzy rysunki. (4—5)	162 — 164
— Wesola zabawa w 7 odsłonach. (6)	328 — 334
— Cztery rysunki. (7)	447 — 449
— Alkoholizm w przysłowiach. (8)	547 — 552
SZTAMA JÓZEF. — Alkoholizm. (rysunek) (4—5)	178
SZULC WACŁAW. — Alkoholizm w rysunkach. (1—3, 4—5)	70—79, 198 — 204
— Rysunki do noweli „Bokser“ (7)	465 — 468
TABLICE DO ART. „Alkoholizm wśród dzieci szkół powszechnych ujęty liczo- bowo. (1 — 3)	26 — 27
TABLICE DO ART. „Alkoholizm i eterizm wśród dzieci szkół powszechnych. (6)	283, 286
WYKRES DO ART. „Wino jako czynnik chorób psychicznych. (1—3)	4

P O R T R E T Y

SKALSKI STANISŁAW dr. (4—5)	234
SLOTEMAKER DE BRUINE J. R. (8)	481
STRZELECKA JANINA (6)	423
SZULC GUSTAW doc. dr. (7)	386

F O T O G R A F J E

ABSTYNYENCKA LIGA KOLEJOWCÓW.—Kurs Alkoholologii we Lwowie. (4—5)	249
— Oplatek w Kole Lwów A. L. K. dn. 24.I. 1937 r. (4—5)	251, 253
— Postój wagonu-wystawy A. L. K. na rampie przy ul. 26łkiewskiej we Lwo- wie. (4 — 5)	255
— AKADEMJA TRZEŻWOŚCI W WARSZAWIE, Dn. 21.II. 37. (Prezy- djum) (4—5)	267
— (fragment sali). (4 — 5)	271
KURS ALKOHOLOGJI W KRAKOWIE 5—18. IV. 1937. (4—5)	265
MIĘDZYNARODOWY KONGRES PRZECIWAŁKOHOLOWY W WARSZA- WIE. (12—17.IX. 1937 r.) (9—10)	562 — 576
UROCZYSTOŚĆ OTWARCIA WYSTAWY TOW. „TRZEŻWOŚĆ“ 5.II. 37	268, 269
P. W. WOYTOWICZ-GRABIŃSKA i P. PREZES KAZIMIERZ KALINOWSKI (4 — 5)	263

R O Z M A I T E

BOJARSKA STEFANJA. — Dzielnica byłych ludzi w Baranowiczach. (11 — 12)	655
KRONIKA. — (1—3, 4—5, 6, 9—10)	111, 263, 383, 639
KSIĄŻKI NADESŁANE (4—5, 6, 9—10, 11—12), na II stronie okładki.	
OD REDAKCJI. — (8)	559
PODOSKI JULJAN. — „Samogoniec“. (7)	479

	<i>Str.</i>
PRZEGLĄD PRASY. — (4—5, 6, 7, 8, 9—10, 11—12) ..	259, 376, 478, 554, 634, 695
SOKALÓWNA MARJA. — Jeszcze jedna królowa. (6)	366
— Denaturat przyczyną ślepoty. (6)	369
— Odgłosy wężenne. (7)	445
— Przyczynki do zagadnienia alkoholizmu. (11—12)	694
SZYMAŃSKI JAN. — Ś. p. dr. Stanisław Skalski. (4—5)	234
— Ś. p. Janina Strzelecka. (6)	323
TREŚĆ PO FRANCUSKU we wszystkich Nr. Nr. na III stronie okładki.	

REDAKCJA: Warszawa, ul. Fałata 4 m. 1
(tel. 4.13-04).

ADMINISTRACJA: Warszawa, ul. Oboźna 4,
m. 28 (tel. 5.11-07). Konto P.K.O. 270.